

σύντομος οδηγός δικαιωμάτων & παροχών

2022
:))

για ενήλικα άτομα με ΔΑΦ
& τις οικογένειές τους

ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΓΟΝΕΩΝ
ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ
ΑΤΟΜΩΝ
ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ
Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ

τηλεφωνική γραμμή στήριξης

Στα πλαίσια της άμεσης υποστήριξης και ενημέρωσης σχετικά με θέματα νομοθεσίας, παροχών και θεσμικά κατοχυρωμένων διευκολύνσεων για τα άτομα με αυτισμό και τις οικογένειές τους, μπορείτε να απευθύνεστε στην τηλεφωνική γραμμή στήριξης του Συλλόγου:

Δευτέρα έως Παρασκευή
9πμ - 1μμ.
2410613112 εσωτ. 2

Μέσω email στα
info@autismthessaly.gr &
help-line@autismthessaly.gr

περιεχόμενα
τελευταία επικαιροποίηση
Ιανουάριος 2023

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ /ΦΟΡΕΙΣ	6
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ & ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ /ΦΟΡΕΙΣ	6
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΗΨΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ /ΟΠΕΚΑ	8
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΒΟΗΘΟΣ /ΟΠΕΚΑ	9
ΑΣΦΑΛΙΣΗ	10
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	14
ΔΟΜΕΣ	16
ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ	19
ΕΡΓΑΣΙΑ /ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	23
ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ	25
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ	26
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΑμεΑ	26

Ερεύνα – σύνταξη – νομική τεκμηρίωση:
Ερασμία Μαρκοπούλου - Νομικός, Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής
Σχεδιασμός εντύπου: Γιάννης Μαρκάτος
Επιμέλεια έκδοσης: Χαρίκλεια Βλαχάκη

πρόλογος

Η δημιουργία του ΣΥΝΤΟΜΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER ΚΑΙ ΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥΣ προέκυψε από τα πολυάριθμα αιτήματα των ίδιων των ατόμων με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER και των γονέων τους, που τίθενται στον σύλλογο μας. Σκοπός του Οδηγού είναι τα ίδια τα άτομα, οι γονείς αλλά και κάθε ενδιαφερόμενος, να γνωρίσουν με μια γρήγορη ματιά τα βασικά δικαιώματά τους και τα απαραίτητα βήματα για τη διεκδίκησή τους.

Ελπίζουμε ότι ο σύντομος Οδηγός θα βοηθήσει όχι μόνο τα ίδια τα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER και τις οικογένειες τους αλλά και τους δημόσιους λειτουργούς και επαγγελματίες ώστε να μπορέσουν να τους καθοδηγήσουν αποτελεσματικά, όταν έρχονται σε επαφή.

Ο Οδηγός περιέχει μία αδρή καταγραφή των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσει κάποιος. Εσκεμμένα αποφύγαμε να συμπεριλάβουμε λεπτομερείς αναφορές προκειμένου το κείμενο να είναι συμβατό με την ισχύουσα νομοθεσία και να μην απαιτούνται συνεχείς τροποποιήσεις.

Για ακριβή και επικαιροποιημένη πληροφόρηση θα πρέπει να ανατρέξετε στο έργο “Δικαίωμα”, τη

διαδικτυακή νομική βάση περιλαμβάνει όλα τα νομοθετήματα, που αφορούν στα άτομα με αυτισμό και στις οικογένειές τους. Η πρόσβαση σε αυτή γίνεται μέσω του site www.dikaioma.autismthessaly.gr.

Είναι επίσης εφικτή και μέσω της ιστοσελίδας του Συλλόγου Γονέων, Κηδεμόνων και Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Ν. Λάρισας. www.autismthessaly.gr.

Το έργο “Δικαίωμα” υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Active citizens fund με φορέα υλοποίησης τον Σύλλογο Γονέων, Κηδεμόνων και Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Ν. Λάρισας. Η νομική βάση επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα και η πρόσβαση είναι ελεύθερη.

Ελπίζουμε ότι ο Οδηγός θα φανεί χρήσιμος και θα δώσει κάποιες πρώτες απαντήσεις στους ενδιαφερόμενους. Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλούμε τηλεφωνήστε στο 2410 613 112 (εσωτ. 2).

Με εκτίμηση,
για τον Σύλλογο Γονέων Κηδεμόνων
και Φίλων Ατόμων με Αυτισμό
Ν. Λάρισας.

Η Πρόεδρος
Έρη Καλογεροπούλου

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΗΨΗΣ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ /ΦΟΡΕΙΣ

Είμαι ενήλικο άτομο και επιθυμώ να λάβω επίσημα διάγνωση / γνωμάτευση για ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER.
Ποια είναι η διαδικασία που χρειάζεται να ακολουθήσω;

Προκειμένου ένα άτομο να λάβει διάγνωση / γνωμάτευση μπορεί να απευθυνθεί σε:

- Κέντρο Ψυχικής Υγείας (ΚΨΥ).
- Ελληνικό Κέντρο Ψυχικής Υγεινής και Ερευνών (Ε.ΚΕ.Ψ.Υ.Ε) - όπου υπάρχει.
- Τμήμα ενηλίκων Ψυχιατρικής κλινικής νοσοκομείου.
- Ιδιώτη ψυχίατρο.

«Η πιστοποίηση και το ποσοστό Αναπηρίας είναι απαραίτητα για τη λήψη θεσμοθετημένων παροχών & διευκολύνσεων...»

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ & ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ /ΦΟΡΕΙΣ

Είμαι ενήλικο άτομο, πού απευθύνομαι για να πάρω πιστοποίηση και ποσοστό Αναπηρίας λόγω ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER; Πού μου χρειάζεται η πιστοποίηση και το ποσοστό Αναπηρίας;

Για να λάβετε πιστοποίηση και ποσοστό αναπηρίας θα απευθυνθείτε σε Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ). Εάν είστε δημόσιος υπάλληλος μπορείτε να απευθυνθείτε και σε κάποια από τις ΑΝΩΤΑΤΕΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ (Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή της Ελληνικής Αστυνομίας, Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή του Πυροσβεστικού Σώματος).

Η πιστοποίηση και το ποσοστό Αναπηρίας είναι απαραίτητη για τη λήψη επιδομάτων με αιτία την αναπηρία και για όλες τις εργασιακές, συνταξιοδοτικές, κοινωνικές και οικονομικές παροχές ή διευκολύνσεις τις οποίες δικαιούνται από την πολιτεία τα άτομα με αναπηρία.

Ποια είναι η διαδικασία για να πάρω πιστοποίηση και ποσοστό Αναπηρίας λόγω ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER;

Α) Τα στάδια για να πάρετε πιστοποίηση και ποσοστό Αναπτηρίας από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπτηρίας (ΚΕΠΑ) είναι:

α) μέσω του πληροφοριακού συστήματος «Εθνική Πύλη Αναπτηρίας» (<https://erpan-wip.services.gov.gr/>) υποβάλλετε ηλεκτρονική αίτηση με τη χρήση των κωδικών σας (taxisnet) ή με τη συνδρομή των υπαλλήλων που υπηρετούν στα Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ), τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), τις Γραμματείες των ΚΕΠΑ. Πρόσβαση σε εγχειρίδιο χρήσης με οδηγίες για την υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης μπορείτε να έχετε από την ηλεκτρονική δ/νση: <https://www.efka.gov.gr/sites/default/files/2021-02/diaxeirisi-aitimatos-kepa-manual.pdf>

β) μετά την υποβολή της αίτησης και τη λήψη Αριθμού Πρωτοκόλλου είτε ηλεκτρονικά, είτε μέσω των σημείων φυσικής εξυπηρέτησης (ΚΕΠ, ΚΚ, ΚΕΠΑ), ανοίγει το ηλεκτρονικό σύστημα κατάρτισης του Ιατρικού Εισιγητικού Φακέλου. Τότε μπορείτε να απευθυνθείτε στους γιατρούς επιλογής σας, οι οποίοι θα συμπληρώσουν ηλεκτρονικά τον ιατρικό εισιγητικό φάκελο. Μόλις ο γιατρός υποβάλλει ηλεκτρονικά τον ιατρικό εισιγητικό φάκελο, θα ενημερωθεί αυτόματα το ΚΕΠΑ, έτσι ώστε να ορίσει ραντεβού για αξιολόγηση από την Υγειονομική Επιτροπή

(βλ. ανωτέρω ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΗΨΗΣ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ /ΦΟΡΕΙΣ).

γ) μέσω του Συστήματος Πιστοποίησης Αναπτηρίας ορίζεται αρμόδια επιτροπή και ενημερώνεστε για την ημερομηνία εξέτασής σας με γραπτό μήνυμα (SMS) ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, είτε εγγράφως, είτε τηλεφωνικά τουλάχιστον επτά (7) ημέρες πριν από αυτή την ημερομηνία.

δ) ακολουθεί επίσκεψή σας σε ΚΕΠΑ για αξιολόγηση στην προκαθορισμένη ημερομηνία ε) ακολουθεί έκδοση της Γνωμάτευσης Αναπτηρίας (Γ.Α.) από την πρωτοβάθμια υγειονομική επιτροπή.

στ) ακολουθεί έκδοση Γνωστοποίησης Αποτελέσματος Πιστοποίησης Αναπτηρίας (Γ.Α.Π.Α.) από το ΚΕΠΑ.

ζ) ακολουθεί ηλεκτρονική αποστολή ή παραλαβή της Γ.Α.Π.Α από τον αιτούντα από σημεία φυσικής εξυπηρέτησης (ΚΕΠ, ΚΚ, γραμματεία ΚΕΠΑ).

Β) για να πάρετε πιστοποίηση και ποσοστό Αναπτηρίας από ΑΝΩΤΑΤΕΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΠΤΗΡΙΑΣ (Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή της Ελληνικής Αστυνομίας, Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή του Πυροσβεστικού Σώματος) χρειάζεται:

1. Επικοινωνία για ραντεβού σε Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή Πιστοποίησης Αναπηρίας.
2. Επίσκεψη για δια ζώσης αξιολόγηση του ατόμου με ΔΑΦ από την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή Πιστοποίησης Αναπηρίας στην προκαθορισμένη ημερομηνία του ραντεβού.

Κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης κατατίθενται τα απαραίτητα δικαιολογητικά καθώς και γνωμάτευση και χειρόγραφος εισηγητικός φάκελος που λαμβάνονται από τους αρμόδιους φορείς ή ιδιώτη γιατρό της επιλογής του ενδιαφερόμενου (βλ. ανωτέρω ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΗΨΗΣ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ /ΦΟΡΕΙΣ).

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΗΨΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ /ΟΠΕΚΑ

Έχω διαγνωστεί με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER, ποια είναι η διαδικασία για να πάρω προνοιακό επίδομα;

Αφού έχετε λάβει Πιστοποίηση και ποσοστό Αναπηρίας από ΚΕΠΑ ή ΑΝΩΤΑΤΗ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (βλ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ & ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ /ΦΟΡΕΙΣ) ακολουθεί επίσκεψή σας σε Κέντρο Κοινότητας (KK) για υποβολή αιτήματος προς ΟΠΕΚΑ από εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους των KK των Δήμων.

Ποια επιδόματα μπορώ να λάβω ως ενήλικο άτομο με ΔΑΦ /ΥΛΑ/ASPERGER;

Τα ενήλικα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER λαμβάνουν ανάλογα με το ποσοστό αναπηρίας ένα από τα παρακάτω προνοιακά αναπηρικά επιδόματα μέσω του ΟΠΕΚΑ υπό προϋποθέσεις:

- Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με Βαριά Αναπηρία (B.A.) με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω. Το δικαιούνται άτομα με ΔΑΦ /ΥΛΑ/ASPERGER με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω. Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους ανέρχεται σε 313€ μηνιαίως.

- Πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης ατόμων με Βαριά Νοητική Υστέρηση (B.N.Y.) με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω. Το δικαιούνται άτομα με ΔΑΦ/ ΥΛΑ/ASPERGER (με ή χωρίς Νοητική Υστέρηση) με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, ποσοστό αποδιδόμενο με βάση προσδιοριστές λειτουργικότητας και σοβαρότητας της διαταραχής σύμφωνα με τον ισχύοντα Ενιαίο Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας. Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους ανέρχεται σε 527€ μηνιαίως.

(Αναλυτικότερα βλέπε <https://dikaioma.autismthessaly.gr/synopsi-vasis/5-koinwniki-pronoia-sunoptika/>)

«...Προσωπικός Βοηθός είναι το φυσικό πρόσωπο το οποίο υποστηρίζει άτομα με κάθε έίδους Αναπηρία βάσει των εξατομικευμένων αναγκών και συνθηκών της ζωής τους, σύμφωνα με τις ατομικές επιλογές και τα ενδιαφέροντά τους, για την ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσής τους.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΒΟΗΘΟΣ /ΟΠΕΚΑ

Τί είναι ο Προσωπικός Βοηθός και ποιες οι προϋποθέσεις παροχής Προσωπικού Βοηθού σε ένα άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER;

Ο Προσωπικός Βοηθός είναι το φυσικό πρόσωπο το οποίο υποστηρίζει άτομα με κάθε έίδους Αναπηρία βάσει των εξατομικευμένων αναγκών και συνθηκών της ζωής τους, σύμφωνα με τις ατομικές επιλογές και τα ενδιαφέροντά τους, για την ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσής τους.

Το άτομο με Αναπηρία θα πρέπει να έχει ηλικία 16 έως 65 ετών, να έχει Γνωστοποίηση Αποτελέσματος Πιστοποίησης Αναπηρίας από ΚΕΠΑ με ποσοστό αναπηρίας 67 % και άνω και ατομικό εισόδημα έως 60.000€ ετησίως.

Από ποιον φορέα πληρώνεται ο Προσωπικός Βοηθός; Μπορώ ταυτόχρονα να λαμβάνω το προνοιακό επίδομα Αναπηρίας;

Η αμοιβή του Προσωπικού Βοηθού (Π.Β.) καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΑ και δεν αποστέρει τον ωφελούμενο από τη λήψη προνοιακών επιδομάτων Αναπηρίας από τον ΟΠΕΚΑ.

Είμαι γονέας ενός ενήλικου ατόμου με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER. Μπορώ εγώ

να γίνω Προσωπικός Βοηθός για το παιδί μου; Πόσες ώρες υπηρεσίας παρέχονται από τον Προσωπικό Βοηθό;

Δεν επιτρέπεται η παροχή Προσωπικής Βοήθειας από πρόσωπο που συνδέεται με τον ωφελούμενο με σχέση γάμου, συμφώνου συμβίωσης, συγγένεια α' ή β' βαθμού.

Παρέχεται ωριαία Προσωπική Βοήθεια έως 8 ώρες ημερησίως και έως 40 ώρες εβδομαδιαίως. Επίσης επιτρέπεται Προσωπική Βοήθεια υπό καθεστώς συνοίκησης από επαγγελματία. Για το καθεστώς συνοίκησης η αποζημίωση ανέρχεται σε 1.200€ μικτά μηνιαίων και περιλαμβάνει και τις ημέρες ανάπταυσης. Σε αυτή την περίπτωση ο ωφελούμενος δικαιούται και οικονομική ενίσχυση διακοσίων πενήντα ευρώ (250€) μηνιαίως και οφείλει να παρέχει στον Προσωπικό Βοηθό του δικό του επιπλωμένο δωμάτιο και διατροφή.

ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Α) Παροχή θεραπειών, ιατροφαρμακευτική κάλυψη, κάλυψη διαγνωστικών εξετάσεων και πράξεων.

Ως ενήλικο άτομο τί είδους και πόσες θεραπείες δικαιούμαται;

1. Εφόσον σε ένα ενήλικο άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER χορηγούνταν κατά τη διάρκεια της παιδικής ή/ και εφηβικής ηλικίας ειδικές θεραπείες ειδικής αγωγής (συμβουλευτική γονέων, λογοθεραπεία, εργοθεραπεία, ψυχοθεραπεία, ειδική διαπαιδαγώγηση), η χορήγηση των ανωτέρω θεραπειών μπορεί να παρατείνεται μετά την ενηλικώσή του κατόπιν ιατρικής γνωμάτευσης (διάρκειας μέχρι 1 έτους) από ιατρούς αντίστοιχης ειδικότητας (ψυχιάτρους, νευρολόγους). Στη συνέχεια και για όσο υπάρχει ανάγκη, η παράταση επαναλαμβάνεται για κάθε έτος κατόπιν ιατρικής γνωμάτευσης. Αποζημιώνονται μέχρι 4 είδη θεραπειών μηνιαίως. Ο αριθμός και το είδος των θεραπειών μηνιαία και οι ιατρικές ειδικότητες που γνωμοδοτούν εξαρτώνται από τον κωδικό και την κατηγορία της νόσου μέσα στο Φάσμα του Αυτισμού (π.χ. άτυπος αυτισμός, αυτισμός παιδικής ηλικίας) σύμφωνα με τη γνωμάτευση του ιατρού και διαφοροποιούνται ανάλογα με την ηλικία του δικαι-

ούχου, τη βαρύτητα της κλινικής εικόνας και τη χρονική διάρκεια διενέργειας της ίδιας παροχής.

2. Σε ενηλίκους με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER, οι οποίοι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για παράταση των ειδικών θεραπειών ειδικής αγωγής, είτε διότι δεν είχαν λάβει ως ανήλικοι ειδικές θεραπείες, ειδικής αγωγής, είτε διότι δεν διαγνώσκονται περαιτέρω ανάγκες ειδικής αγωγής, χορηγούνται συνεδρίες λογοθεραπείας έως οκτώ (8) μηνιαία και για συνολικό χρονικό διάστημα μέχρι έξι (6) μήνες, το ανώτερο. Θεραπείες ψυχοθεραπείας παρέχονται μόνο για άλλες ψυχικές παθήσεις συνοσηρότητας (βάσει του ICD-10) που δικαιολογούν τη διενέργεια ψυχοθεραπειών.

Με ποια διαδικασία χορηγούνται οι ειδικές θεραπείες ειδικής αγωγής σε ενήλικα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER;

Οι θεραπείες αυτές χορηγούνται με ιατρικές γνωματεύσεις τις οποίες συμπληρώνουν οι θεράποντες ιατροί ηλεκτρονικά μέσω ειδικά διαμορφωμένης πλατφόρμας.

Ποιοι παρέχουν πράξεις θεραπείας ειδικής αγωγής / θεραπείες ενήλικων με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER;

Οι θεραπείες παρέχονται από

ψυχιάτρους, ψυχολόγους, λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές και φυσικοθεραπευτές όταν συνυπάρχει κινητική αναπηρία.

Οι παρατεινόμενες ειδικές θεραπείες παιδιών και εφήβων και οι θεραπείες ενηλίκων παρέχονται σε ενήλικες με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER από ΚΔΗΦ, Δομές των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας, ψυχιατρικά τμήματα νοσοκομείων ή παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες με απομική ή εταιρική δραστηριοποίηση (ψυχιάτρους, ψυχολόγους, λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, φυσικοθεραπευτές) και αποζημιώνονται κατά πράξη.

Πως λαμβάνει ένα ενήλικο άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER, τα χρήματα που έχει καταβάλλει σε μη συμβεβλημένο ιδιώτη θεραπευτή (λογοθεραπευτή, ψυχολόγο κλπ.) για τη διενέργεια των θεραπειών;

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει σύμβαση του ιδιώτη θεραπευτή με τον ΕΟΠΥΥ, ο Οργανισμός αποζημιώνει τους δικαιούχους με την κατάθεση των αποδείξεων σε μονάδες του ΕΟΠΥΥ ή με ηλεκτρονική αίτηση για αποζημίωση των μηνιαίων θεραπευτικών πράξεων, στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «Ηλεκτρονική υποβολή απομικών αιτημάτων ΕΟΠΥΥ».

Μπορεί ενήλικο άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER να κάνει διαγνωστικές

εξετάσεις (αιματολογικές, μικρο-βιολογικές) εκτός νοσοκομείου σε ιδιωτικά κέντρα και ποιο είναι το ποσοστό συμμετοχής;

Για τους έμμεσα και άμεσα ασφαλισμένους ενήλικους με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER μπορούν να διενεργούνται οι διαγνωστικές εξετάσεις και πράξεις /θεραπείες και σε συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους καταβάλλοντας την εκάστοτε προβλεπόμενη συμμετοχή. Για προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία διαγνωστικές εξετάσεις και πράξεις (αιματολογικές, μικροβιολογικές) δεν καταβάλλουν συμμετοχή, όσοι έχουν πιστοποιημένη αναπηρία από 80% και άνω, για οποιαδήποτε πάθηση.

Για τη σχετική με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER φαρμακευτική αγωγή ποια φάρμακα παρέχονται χωρίς συμμετοχή και από πού;

Δεν πληρώνουν συμμετοχή για τα φάρμακα οι ασφαλισμένοι με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER:

- α) που τα προμηθεύονται από τα φαρμακεία ή τις αποθήκες του ΕΟΠΥΥ,
- β) που τα προμηθεύονται από τα φαρμακεία των κρατικών νοσοκομείων,
- γ) για τα αντιψυχωσικά φάρμακα που συμπεριλαμβάνονται στη λίστα του ΕΟΦ.

Πληρώνουν συμμετοχή 10% για

τα αντιεπιληπτικά φάρμακα που συμπεριλαμβάνονται στη λίστα του ΕΟΦ.

Β) Θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος / Λήψη σύνταξης από άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER

Ενήλικο άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER, μπορεί να λάβει αναπηρική σύνταξη;

Ως ασφαλισμένος με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER με συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω, δικαιούστε σύνταξη αναπηρίας εφόσον δεν λαμβάνετε άλλη σύνταξη από το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ ή από άλλον ασφαλιστικό Οργανισμό κύριας ασφάλισης.

Ενήλικο άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER με ποσοστό αναπηρίας 67% που λαμβάνει προνοιακό επίδομα Βαριάς Αναπηρίας (B.A.), μπορεί να λάβει ταυτόχρονα και σύνταξη Αναπηρίας;

Στις προϋποθέσεις παροχής προνοιακού επιδόματος σε άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER συμπεριλαμβάνεται ο όρος να μη λαμβάνουν για την ίδια αιτία, άμεσα ή έμμεσα, καμία οικονομική ενίσχυση με οποιαδήποτε μορφή (σύνταξη, οικονομική ενίσχυση ή άλλου είδους παροχή) από ασφαλιστικό φορέα ή άλλο φορέα της ημεδαπής

ή της αλλοδαπής, μεγαλύτερη της κατώτερης αναπηρικής (βασικής) σύνταξης του ΟΓΑ, ήτοι 360€ μηνιαίως.

**Άτομο 20 ετών με ΔΑΦ/ΥΛΑ/
ASPERGER λαμβάνει τη σύνταξη του θανόντος πατέρα του. Μπορεί να συνεχίσει να τη λαμβάνει και μετά τα 24 έτη;**

Ως ενήλικο τέκνο θανόντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου γονέα εφόσον κατά το χρόνο του θανάτου του γονέα του είναι αγάμο και ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία σύμφωνα με απόφαση ΚΕΠΑ ή Ανώτατης Υγειονομικής Επιτροπής Πιστοποίησης Αναπηρίας ένστολων (βλ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ & ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ /ΦΟΡΕΙΣ) και εφόσον η ανικανότητα πιστοποιήθηκε πριν από την συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας του, εισπράττει τη σύνταξη του γονέα του και μετά τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας του.

**Ενήλικο άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/
ASPERGER λαμβάνει σύνταξη αναπηρίας. Εάν εργαστεί διακόπτεται η παροχή της σύνταξης;**

Άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%, μπορούν να αναλαμβάνουν μισθωτή απασχόληση ή αυτοαπασχόληση, με σκοπό την ψυ-

χοκοινωνική αποκατάσταση και την κοινωνική επανένταξη χωρίς διακοπή ή περικοπή της σύνταξης λόγω αναπηρίας ή λόγω θανάτου.

Γ) Πρόωρη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος από τους συγγενείς απόμων με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER

Μπορώ να λάβω πρόωρη συνταξιοδότηση ως γονέας παιδιού με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER;

Η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος για τους ασφαλισμένους συγγενείς (γονείς, αδέρφια, σύζυγοι) απόμων με αναπηρία προϋποθέτει 25 έτη ασφάλισης (ή 7.500 ημέρες ασφάλισης) και ηλικία 62 έτη. Με ειδικές διατάξεις (οι οποίες αναφέρονται στον κανονισμό του κάθε ασφαλιστικού φορέα), παρέχεται η δυνατότητα σε ασφαλισμένη μητέρα και σε χήρο πατέρα που έχουν τέκνο ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία να συνταξιοδοτηθούν, με συγκεκριμένες προϋποθέσεις ορίων ηλικίας και απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Είμαι 22 ετών με ΥΛΑ/ASPERGER και αποφοίτησα από ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ. Πού μπορώ να φοιτήσω σε πλαίσιο ειδικής αγωγής, για να συνεχίσω την επαγγελματική μου εκπαίδευση;

Κάθε απόφοιτος μαθητής του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου - Λυκείου (ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ) δύναται να επανεγγραφεί και να φοιτήσει σε ένα (1) μόνο ακόμα πρόγραμμα ειδικότητας του ίδιου ή διαφορετικού τομέα, ύστερα από γνωμάτευση ΚΕΔΑΣΥ, η οποία λαμβάνει υπόψη αξιολόγηση του συλλόγου διδασκόντων. Επίσης κατόπιν γνωμάτευσης του ΚΕΔΑΣΥ, μπορεί να συνεχίσει στο «Μεταλυκειακό έτος-τάξη μαθητείας» του ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.Λ.

Άλλες δομές ειδικής αγωγής όπου μπορούν να φοιτήσουν απόφοιτοι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης είναι τα ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής, το Εκπαιδευτικό Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΚΕΚ) ΑρμεΑ Θεσσαλονίκης & η Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρία Αθηνών της ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ). Επίσης προεπαγγελματική και επαγγελματική κατάρτιση σε ειδικότητες μπορούν να λάβουν τα άτομα με Αναπηρία σε Προστατευόμενα Εργαστήρια που λειτουργούν Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας, οι οποίες μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα,

δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα.

Είμαι μαθητής με ΔΑΦ σε ΕΕΕΕΚ. Υπάρχει ηλικιακό όριο στην φοίτηση στο ΕΕΕΕΚ; Όταν αποφοίτησω μπορώ να επανεγγραφώ σε άλλη ειδικότητα;

Στα Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Ε.Ε.Κ.) η φοίτηση διαρκεί μέχρι ο μαθητής να φοιτήσει επαρκώς στις έξι τάξεις (Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ), χωρίς να προσδιορίζεται ηλικιακό όριο φοίτησης. Η φοίτηση των μαθητών/τριών στα Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. χαρακτηρίζεται επαρκής ή όχι από τον Σύλλογο Διδασκόντων, ο οποίος αποφασίζει κατά περίπτωση και ανεξάρτητα από τον αριθμό απουσιών, συνυπολογίζοντας την επαρκή κατάκτηση των διδακτικών στόχων και τις ιδιαιτερότητες κάθε μαθητή.

Μαθητές/τριες που έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση σε δομή της γενικής ή ειδικής εκπαίδευσης δεν μπορούν να εγγραφούν ή να επανεγγραφούν σε Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. στην ίδια ή σε άλλη ειδικότητα.

Είμαι μαθητής με YLA/ASPERGER και φοιτώ στην Γ' τάξη Γενικού Λυκείου. Μπορώ να εισαχθώ σε σχολές της Γ/βάθμιας Εκπαίδευσης άνευ εξετάσεων;

Από τον Νοέμβριο του 2022 τα άτομα με ΔΑΦ με ποσοστό αναπτηρίας 67% και άνω συγκαταλέγονται στην νομοθετική ρύθμιση για εισαγωγή τους σε ποσοστό 5% στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση άνευ εξετάσεων. Συγκεκριμένα συμπεριλαμβάνονται στον πίνακα παθήσεων της σχετικής υπουργικής απόφασης με τον κωδικό 91 ΠΑΣΧΟΝΤΕΣ ΑΠΟ ΔΙΑΧΥΤΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΜΕ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ 67%.

Είμαι μαθητής με YLA/ASPERGER και φοιτώ στην Γ τάξη Γενικού Λυκείου. Δικαιούμαι να συμμετέχω στις Πανελλαδικές εξετάσεις με προφορικό τρόπο εξέτασης;

Οι μαθητές με YLA/ASPERGER μπορούν να αιτηθούν να εξετάζονται προφορικά, εφόσον στη γνωμάτευση των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβούλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕΔΑΣΥ) αναγράφεται ο προφορικός τρόπος εξέτασης.

Είμαι φοιτητής με YLA/ASPERGER και φοιτώ σε ΑΕΙ που βρίσκεται μακριά από τη μόνιμη κατοικία μου. Δικαιούμαι να ζητήσω μετεγγραφή;

Άτομα με YLA/ASPERGER με ποσοστό αναπτηρίας 67% και άνω, πιστοποιούμενη από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπτηρίας (ΚΕΠΑ) έχουν δικαίωμα μετεγγραφής στην πόλη την οποία ο γονέας ή ο έχων την επιμέλεια δηλώνει ως μόνιμη κατοικία ή στην πόλη στην οποία τους παρέχεται ιατρική μέριμνα.

Είμαι φοιτητής με YLA/ASPERGER και φοιτώ σε ΑΕΙ. Υπάρχει μέριμνα για την υποστήριξη ατόμων με Αναπτηρία;

Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) οφείλουν να εφαρμόζουν όλα τα αναγκαία μέτρα για ισότιμη πρόσβαση στην ανώτατη εκπαίδευση των φοιτητών με αναπτηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Για τον σκοπό αυτόν τα Α.Ε.Ι. λαμβάνουν μέτρα ιδίως για: α) τη φυσική προσβασιμότητα των χώρων και των κτιρίων, β) την πρόσβαση στην εκπαιδευτική διαδικασία και τις λοιπές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, γ) την ηλεκτρονική προσβασιμότητα, δ) την υποστήριξη της ένταξης στην αγορά εργασίας, ε) την ισότιμη συμμετοχή στην εν γένει ακαδημαϊκή ζωή.

ΔΟΜΕΣ

A) Στεγαστικές

Ποιοι χώροι υπάρχουν για τη διαβίωση ατόμων με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER;

Οι Δομές στις οποίες μπορεί να φιλοξενηθεί ένα ενήλικο άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER είναι:

Οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ)

Αποτελούν Δομές Κοινωνικής Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Οι ΣΥΔ είναι χώροι για μόνιμη διαβίωση – κατοικία για 1 έως 4 ή 5 έως 9 άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών με: οργανωμένη υποστήριξη και συνθήκες κατάλληλες για ύπνο, σωματική υγιεινή, καθαριότητα και αξιοπρεπή καθημερινή διαβίωση, διαμονή, διατροφή, ιατρική φροντίδα, ψυχαγωγία, διασκέδαση, εκπαίδευση και υποστήριξη για εργασιακή και κοινωνική ένταξη και επικοινωνία των ενοίκων με την οικογένεια, το συγγενικό ή φιλικό τους περιβάλλον.

Οι Ξενώνες – Τα Οικοτροφεία – Τα

Προστατευμένα διαμερίσματα

Αποτελούν Μονάδες Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας.

Οι ξενώνες και τα οικοτροφεία φιλοξενούν άτομα με σοβαρές ψυχικές διαταραχές και σοβαρά

ψυχοκοινωνικά προβλήματα για διαβίωση, θεραπεία και υποστήριξη και αναπτύσσουν δραστηριότητες κοινωνικής αποκατάστασης και δραστηριότητες πολιτιστικές και εκπαιδευτικές, καθώς και κοινωνικής και επαγγελματικής επανένταξης, διατήρηση της επικοινωνίας των ενοίκων με την οικογένεια, το συγγενικό ή φιλικό τους περιβάλλον. Τα προστατευμένα διαμερίσματα είναι χώροι στέγασης σε πολυκατοικίες ή μονοκατοικίες, ατόμων με ψυχικές διαταραχές τα οποία έχουν αυξημένες αλλά όχι πλήρεις ικανότητες αυτοφροντίδας και αυτοεξυπηρέτησης.

Τα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας των Περιφερειών

Αποτελούν Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Τέτοια είναι τα Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων, τα Κέντρα Παιδικής Μέριμνας και τα Κέντρα Περιθαλψης Παιδιών, τα Κέντρα Αποθεραπείας – Φυσικής και Κοινωνικής Αποκατάστασης, τα Ιδρύματα Κοινωνικής Πρόνοιας, τα Κέντρα Προστασίας Ατόμων με Αναπηρίες.

B) Επαγγελματικής Απασχόλησης

Είμαι γονέας ενός ενήλικου με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER. Ποιες δομές υπάρχουν για την επαγγελματική

απασχόληση των ατόμων με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER;

Οι δομές που υπάρχουν για την επαγγελματική απασχόληση των ατόμων με ΔΑΦ είναι:

Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙΣΠΕ)
Αποτελούν Μονάδα Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας / Φορέας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και αποβλέπουν στην κοινωνική/οικονομική ενσωμάτωση, επαγγελματική ένταξη και οικονομική αυτάρκεια των ατόμων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα, αναπτύσσοντας οικονομική δραστηριότητα καθώς ιδρύουν και διατηρούν καταστήματα πώλησης και υποκαταστήματα.

Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης (ΚοινΣΕΠ ΕΝΤΑΞΗΣ)

Αποτελούν Αστικό συνεταιρισμό / Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Επιδιώκεται η οργάνωση οικονομικών/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και η ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες. Ποσοστό 30% κατ' ελάχιστον των μελών και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά σε άτομα Ευάλωτων Ομάδων.

Τα Προστατευμένα Εργαστήρια (ΠΠΕ)

Αποτελούν Δομή Κοινωνικής Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, όπου παρέχονται υπηρεσίες εκμάθησης επαγγελματικών δεξιοτήτων με σκοπό την αυτονομία, την κοινωνική επανένταξη και την επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων με αναπηρίες.

Γ) Δημιουργικής απασχόλησης, εκπαίδευσης, θεραπείας

Ποιες δομές υπάρχουν, όπου ένα ενήλικο άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER μπορεί να συμμετέχει σε εκπαιδευτικά, θεραπευτικά και προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης;

Ένα ενήλικο άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει δωρεάν σε προγράμματα που παρέχουν τα:

Κέντρα Διημέρευσης - Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ)

Αποτελούν Δομή Κοινωνικής Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων όπου παρέχεται δωρεάν διημέρευση με πράξεις θεραπείας, δράσεις κοινωνικοποίησης, εκπαιδευτικές δραστηριότητες, δημιουργική απασχόληση, ψυχαγωγία, ιατρική παρακολούθηση, μεταφορά από το σπίτι στο Κέντρο και το αντίστροφο.

Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης ΑμεΑ (ΚΔΑΠΑμεΑ)
Αποτελούν Δομή Κοινωνικής Πρόνοιας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και παρέχουν δωρεάν δημιουργική απασχόληση με παράλληλο στόχο την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων καθώς και τη βελτίωση των μαθησιακών δυνατοτήτων, με οργανωμένες ομαδικές και εξαπομικευμένες δραστηριότητες σε παιδικά και ενήλικους, μεταφορά από το σπίτι στο Κέντρο και το αντίστροφο. Η παροχή είναι δωρεάν μέσω χρηματοδότησης (VOUCHER) από ετήσιο πρόγραμμα της ΕΕΤΑΑ ΑΕ κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου γονέα.

ΚΔΑΠΑμεΑ λειτουργούν τόσο από ιδιώτες όσο και από τους Δήμους.

Κέντρα Ημέρας (ΚΗ)
Αποτελούν Μονάδα Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας και παρέχουν δωρεάν:

- Διάγνωση / Αξιολόγηση.
- Σχεδιασμό και υλοποίηση εξαπομικευμένου προγράμματος.
- Παροχή εκπαιδευτικών και θεραπευτικών προγραμμάτων.
- Συμβούλευτική υποστήριξη και εκπαίδευση των μελών της οικογένειας στο Κέντρο Ημέρας ή και στο σπίτι.
- Διασυνδετική συνεργασία με άλλους φορείς των τομέων Υγείας, Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας και Ειδικής Αγωγής.

ΚΗ ενδεικτικά λειτουργούν στην Αττική, στην Καλαμάτα, στο Μεσολόγγι, στο Ηράκλειο Κρήτης, στη Λάρισα, στην Αλεξανδρούπολη, στην Καστοριά.

Δ) Μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας ψυχικής υγείας

Ποιες είναι οι υπάρχουσες Μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας ψυχικής υγείας και παροχής υπηρεσιών πρόληψης, θεραπείας, νοσηλείας ή ειδικής φροντίδας για ενήλικα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER;

Μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας ψυχικής υγείας για ενήλικα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER είναι:

- Οι Κινητές Μονάδες Ψυχικής Υγείας (Μονάδα Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας).
- Τα Ψυχιατρικά Τμήματα Ενηλίκων Γενικών Νομαρχιακών ή Περιφερειακών Νοσοκομείων, οι Πανεπιστημιακές Ψυχιατρικές Κλινικές Ενηλίκων, Πανεπιστημιακά Ψυχιατρικά Νοσοκομεία, τα Ψυχιατρικά Νοσοκομεία.
- Τα Κέντρα Ψυχικής Υγείας (Κ.Ψ.Υ.).
- Τα Κέντρα Εξειδικευμένης Περιθαλψης (Κέντρα Ημέρας, Νοσοκομεία Ημέρας και Κέντρα Παρέμβασης στην Κρίση για ενήλικες).
- Οι Ιδιωτικές Ψυχιατρικές Κλινικές.

ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ

Α) Μεταφορές

Προβλέπονται εκπτώσεις στα αστικά μέσα συγκοινωνίας για τα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER και τους συνοδούς τους;

Σε ΑμεΑ που έχουν 67% ποσοστό Αναπτηρίας και καλύπτουν συγκεκριμένα εισοδηματικά κριτήρια χορηγείται Δελτίο Δωρεάν Μετακίνησης σε αστικά μέσα συγκοινωνίας των Αστικών ΚΤΕΛ των νομών. Επίσης Κάρτα Δωρεάν Μετακίνησης για τους συνοδούς τους δικαιούνται μόνο τα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER με ποσοστό αναπτηρίας 80% και άνω, τα οποία δικαιούνται επίδομα Σοβαρής και Βαριάς Νοητικής Στέρησης και πληρούν εισοδηματικά κριτήρια.

Προβλέπονται εκπτώσεις σε δρομολόγια του ΟΣΕ για τα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER και τους συνοδούς τους:

Η ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. παρέχει στα άτομα με αναπτηρία έκπτωση 50% στις συνολικές τιμές των εισιτηρίων, με την επίδειξη του Δελτίου Δωρεάν Μετακίνησης ΑμεΑ. Το Δελτίο χορηγείται σε ΑμεΑ που έχουν 67% ποσοστό Αναπτηρίας και καλύπτουν συγκεκριμένα εισοδηματικά κριτήρια.

Επίσης στους συνοδούς των ατόμων που δικαιούνται Κάρτα

Δωρεάν Μετακίνησης σε αστικά μέσα συγκοινωνίας (βλ. ανωτέρω), χορηγείται έκπτωση 50% σε δρομολόγια του ΟΣΕ.

Προβλέπονται εκπτώσεις σε υπεραστικά λεωφορεία των ΚΤΕΛ και σε ακτοπλοϊκά πλοία;

Σε υπεραστικά λεωφορεία των ΚΤΕΛ και σε ακτοπλοϊκά πλοία τα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER με ποσοστό αναπτηρίας τουλάχιστον 67% ΧΩΡΙΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ και οι συνοδοί τους, δικαιούνται μετακίνηση με μειωμένο εισιτήριο κατά 50%.

Ποιοι δικαιούνται Δελτίο Στάθμευσης σε θέσεις για ΑμεΑ ή/και Ατομική θέση στάθμευσης ΑμεΑ;

Δελτίο Στάθμευσης σε θέσεις για ΑμεΑ και Ατομική θέση στάθμευσης ΑμεΑ δικαιούνται όσοι πάσχουν από ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER (ή οι γονείς/δικαστικοί συμπαραστάτες τους) εφ' όσον ο αυτισμός συνοδεύεται από επιληπτικές κρίσεις ή πνευματική καθυστέρηση ή οργανικό ψυχοσύνδρομο, με συνολικό ποσοστό αναπτηρίας από 67% και άνω, είναι ανίκανοι για εργασία και έχουν ανάγκη βοήθειας.

Β) Φορολογία

Έχω ενήλικο τέκνο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER. Ποιες απαλλαγές /

μειώσεις προβλέπονται σε τέλη και φόρους για την οικογένεια αυτών των ατόμων;

Οι απαλλαγές /μειώσεις σε τέλη και φόρους που προβλέπονται για την οικογένεια του ατόμου με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER αφορούν σε:

- Μείωση φόρου 200 ευρώ εφόσον το άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER είναι εξαρτώμενο μέλος και έχει ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.
- Απαλλαγή /μείωση των δημοτικών φόρων ή τελών με ή χωρίς εισοδηματικά κριτήρια ανάλογα με την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.
- Απαλλαγή από τέλη ταξινόμησης, τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτου και τέλη διοδίων εφόσον ο αυτισμός συνοδεύεται από επιληπτικές κρίσεις ή πνευματική καθυστέρηση ή οργανικό ψυχοσύνδρομο και τα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER έχουν συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, είναι ανίκανοι για εργασία και έχουν ανάγκη βοηθείας.

Είμαι ενήλικος με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER. Ποιες απαλλαγές / μειώσεις δικαιούμαι σε τέλη και φόρους;

Οι απαλλαγές /μειώσεις σε τέλη και φόρους που προβλέπονται για τα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER αφορούν σε:

• Απαλλαγή από φόρο και από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης για το εισόδημα από μισθούς, συντάξεις και πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε άτομα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%).

• Απαλλαγή /μείωση των δημοτικών φόρων ή τελών με ή χωρίς εισοδηματικά κριτήρια ανάλογα με την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

• Απαλλαγή από τέλη ταξινόμησης, τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτου και τέλη διοδίων εφόσον ο αυτισμός συνοδεύεται από επιληπτικές κρίσεις ή πνευματική καθυστέρηση ή οργανικό ψυχοσύνδρομο και τα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER έχουν συνολικό ποσοστό αναπηρίας από 67% και άνω, είναι ανίκανοι για εργασία και έχουν ανάγκη βοηθείας.

Γ) Κοινωνικό τιμολόγιο ΔΕΚΟ/ Δήμων και Δημοτικών Επιχειρήσεων

Ενήλικο άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER μπορεί να ενταχθεί στο Κοινωνικό τιμολόγιο (ΚΟΤ) παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας/ΔΕΗ, Ύδρευσης και Δήμων και Δημοτικών Επιχειρήσεων;

Κάθε πάροχος υιοθετεί κριτήρια όπως η υφιστάμενη ένταξη στο Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης (ΚΕΑ) για ΑμεΑ «ανίκανα για εργα-

σία» σε συνδυασμό με εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια ή εισοδηματικά κριτήρια με αύξηση των εισοδηματικών ορίων για τα άτομα με Αναπτηρία με ποσοστό Αναπτηρίας 67% και άνω.

Δ) Κατασκηνωτικό Πρόγραμμα/ Πρόγραμμα Κοινωνικού Τουρισμού

Σε ποια κατασκηνωτικά προγράμματα υπάρχει η δυνατότητα δωρεάν συμμετοχής ενηλίκων ατόμων με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER;

Άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER από 10-50 ετών δύνανται να συμμετέχουν δωρεάν στο κρατικό κατασκηνωτικό πρόγραμμα για ΑμεΑ του Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, που υλοποιεί η Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπτηρίες (ΠΟΣΓΚΑμεΑ). Οι αιτήσεις για την εγγραφή των κατασκηνωτών με Αναπτηρίες υποβάλλονται στην ΠΟΣΓΚΑμεΑ η οποία έχει την ευθύνη της επιλογής των κατασκηνωτών, των συνοδών και του ειδικού προσωπικού και την κάλυψη των δαπανών τους. Η κατανομή των κατασκηνωτών γίνεται σε κατασκηνωτικούς χώρους όσο το δυνατόν πιο κοντά στον τόπο διαμονής τους, διάρκειας 9 διανυκτερεύσεων.

Τί είναι και ποιες παροχές προβλέπονται στο Πρόγραμμα Κοινωνικού Τουρισμού για τους δικαιούχους που είναι ενήλικα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER ή γονείς αυτών;

Το Πρόγραμμα Κοινωνικού Τουρισμού είναι ένα πρόγραμμα επιδότησης διακοπών εργαζομένων, ανέργων και των οικογενειών αυτών με Επιταγή Κοινωνικού Τουρισμού της ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ) για τη διαμονή (από 1 έως 6 διανυκτερεύσεις) δικαιούχων και των ωφελουμένων μελών τους σε τουριστικά καταλύματα της Ελλάδας, διαρκεί 12 μήνες και εκδίδεται κάθε χρόνο.

- Το δικαιούνται όσοι είναι εγγεγραμμένοι/-ες στο Ειδικό Μητρώο Ανέργων ΑμεΑ της ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ). Η επιλογή γίνεται με μοριοδότηση. Μόνο οι δικαιούχοι / ωφελούμενοι ΑμεΑ μπορούν να λαμβάνουν Επιταγή Κοινωνικού Τουρισμού κάθε χρόνο.
- Ωφελούμενοι/-ες του προγράμματος είναι και ένας συνοδός για κάθε ΑμεΑ με ποσοστό αναπτηρίας 67% και άνω.
- Ποσό συμμετοχής δικαιούχων: Υφίσταται ποσό ιδιωτικής συμμετοχής για τα καταλύματα από τους δικαιούχους, ενώ ισχύει μηδενική συμμετοχή στα εισιτήρια για ακτοπλοϊκή μετακίνηση για δικαιούχους /ωφελούμενα μέλη ΑμεΑ.

Ε) Χορήγηση άδειας και παραχώρηση θέσης δραστηριοποίησης στο στάσιμο υπαίθριο εμπόριο σε επαγγελματίες πωλητές

Είμαι άτομο με ΥΛΑ/ASPERGER και είμαι επαγγελματίας πωλητής.

Προβλέπεται παραχώρηση θέσεων στο στάσιμο υπαίθριο εμπόριο σε επαγγελματίες πωλητές που είναι ΑμεΑ;

Οι θέσεις παραχωρούνται σε ανέργους και σε επαγγελματίες πωλητές ΑμεΑ με ποσοστό αναπηρίας 50% τουλάχιστον από οποιαδήποτε αιτία.

«...στον Δημόσιο Τομέα προβλέπεται η υποχρέωση εξυπηρέτησης των ατόμων με Αναπηρία κατά προτεραιότητα...»

ΣΤ) Προτεραιότητα εξυπηρέτησης σε δημόσιες υπηρεσίες και τράπεζες

Για ενήλικα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER προβλέπεται η εξυπηρέτησή τους κατά προτεραιότητα σε δημόσιες υπηρεσίες και τράπεζες;

Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού (OTA) και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), υποχρεούνται να εξυπηρετούν κατά προτεραιότητα, τα άτομα με αναπηρία ή τα άτομα που συνοδεύουν ΑμεΑ και να φροντίζουν για την προσβασιμότητά τους στις Υπηρεσίες, με ανάληψη εσωτερικής διακίνησης της υπόθεσής τους, άμεση έκδοση πιστοποιητικών, δυνατότητα ταχυδρομικής αποστολής βεβαιώσεων, πιστοποιητικών.

Z) Επιχορήγηση κατά προτεραιότητα

Είμαι γεωργός και έχω ένα ενήλικο παιδί με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER. Σε ποιες περιπτώσεις προβλέπεται επιχορήγηση κατά προτεραιότητα;

Σε περίπτωση θεομηνιών προβλέπεται επιχορήγηση κατά προτεραιότητα των επιχειρήσεων ατόμων ή συγγενών ατόμων με ΔΑΦ με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%.

ΕΡΓΑΣΙΑ/ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Είμαι 25 ετών με ΥΛΑ/ASPERGER με ποσοστό Αναπηρίας 67% και λαμβάνω το προνοιακό επίδομα Βαριάς Αναπηρίας. Μπορώ να εργαστώ και ταυτόχρονα να συνεχίσω να λαμβάνω το επίδομα;

Προβλέπεται ότι ατόμα με Αναπηρία που οφείλεται σε ψυχική πάθηση με ποσοστό τουλάχιστον 50%, μπορούν να αναλαμβάνουν μισθωτή απασχόληση ή αυτοαπασχόληση, με σκοπό την ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και την κοινωνική τους επανενταξη, χωρίς διακοπή ή περικοπή των παροχών που λαμβάνουν (πχ σύνταξη λόγω αναπηρίας ή λόγω θανάτου, προνοιακό ή άλλο επίδομα ή νοσήλειο).

Επίσης εφόσον υπάρχει σχετική γνωμάτευση, ότι ο σκοπός της εργασιακής απασχόλησης είναι η ψυχοκοινωνική αποκατάσταση, η κρίση περι άνικανότητας για κάθε βιοποριστική εργασία του ατόμου με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER από τα Κ.Ε.Π.Α. δεν εμποδίζει την εγγραφή του στα μητρώα ανέργων ΑμεΑ ή τη συμμετοχή του σε επιδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης/απασχόλησης της ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ).

Είμαι 29 ετών με ΥΛΑ/ASPERGER και ποσοστό Αναπηρίας 67%. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για να εργαστώ μέσω προγραμμάτων επιδοτούμενης εργασίας της ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ);

Πού μπορεί κάποιος να εργαστεί μέσω αυτών των προγραμμάτων;

Τα Προγράμματα επιδοτούμενης εργασίας της ΔΥΠΑ αφορούν ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις, καθώς και επιχειρήσεις των Δήμων και των Περιφερειών.

Προαπαιτείται η εγγραφή των Ατόμων με ψυχική πάθηση στο μητρώο ανέργων ΑμεΑ της ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ) ακόμα και στην περίπτωση που στο πιστοποιητικό αναπηρίας τους από ΚΕΠΑ ή Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή Πιστοποίησης Αναπηρίας αναφέρεται ανικανότητα για κάθε βιοποριστική εργασία, με την προϋπόθεση να προσκομίσουν γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας, ότι η απασχόληση ενδείκνυται για λόγους ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και επανένταξης.

Είμαι γονέας ενήλικης με ΔΑΦ χαμηλής λειτουργικότητας και ποσοστό Αναπηρίας 80%. Υπάρχουν δομές στις οποίες μπορεί να εργαστεί;

Άτομα με σοβαρές δυσκολίες, των οποίων η επαγγελματική αποκατάσταση στην ελεύθερη αγορά θεωρείται δύσκολη, μπορούν να απασχοληθούν σε εργασίες προσαρμοσμένες προς τις δυνατότητές τους σε εργαστήρια Προστατευμένης Απασχόλησης, τα οποία λειτουργούν φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, κερδοσκοπικού ή

μη χαρακτήρα. Τέτοια είναι τα Προστατευμένα Εργαστήρια, τα Παραγωγικά Ειδικά Κέντρα και τα Κέντρα Προστατευμένης Εργασίας (ΚΕΠΕ).

Είμαι δικαστικός συμπαραστάτης του ενήλικου γιου μου με ΔΑΦ με ποσοστό Αναπτηρίας 67%. Τί είναι οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης; Μπορεί ο γιος μου, που δεν έχει δικαιοπρακτική ικανότητα, να εργαστεί σε Κοινωνικό Συνεταιρισμό;

Μέσω των Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων, όπου συμπεριλαμβάνονται υποχρεωτικά ως μέλη σε ποσοστό 30% κατ' ελάχιστον Άτομα με Αναπτηρία, επιδιώκεται η οργάνωση οικονομικών/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και η ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες.

Είναι Αστικός συνεταιρισμός με εμπορική ιδιότητα στον οποίο μπορούν επίσης να συμμετέχουν και να υποστηρίζουν τις δράσεις του εθελοντές, μη μέλη, για τους οποίους ο συνεταιρισμός δεν έχει ασφαλιστικές υποχρεώσεις.

Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν ενήλικοι εφ` όσον δεν τελούν υπό δικαστική συμπαράσταση και συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του καταστατικού.

Άτομα με ψυχική πάθηση που δεν έχουν την ικανότητα για δικαιοπραξία μπορούν να εργάζονται μόνο

στους Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙΣΠΕ), που είναι Αστικοί Συνεταιρισμοί/ Μονάδες Ψυχικής Υγείας (ΜΨΥ) του Υπουργείου Υγείας και αποβλέπουν στην κοινωνική, οικονομική ενσωμάτωση και επαγγελματική ένταξη των ατόμων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα συμβάλλοντας στην κατά το δυνατόν οικονομική τους αυτάρκεια.

Είμαι γονέας ενός ενήλικα με ΥΛΑ/ASPERGER με ποσοστό Αναπτηρίας 67%. Προβλέπεται ειδική ποσόστωση στο σύνολο των προκηρυσσόμενων θέσεων σε δημόσιες υπηρεσίες για τα άτομα με ΥΛΑ/ASPERGER ή για τους γονείς τους:

Προβλέπεται η πλήρωση σε ποσοστό 12% του συνόλου των προκηρυσσόμενων θέσεων σε δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. και Ν.Π.Ι.-Δ. που προσλαμβάνουν προσωπικό μέσω Α.Σ.Ε.Π.. Δικαιούχοι είναι άτομα με ΥΛΑ/ASPERGER εγγεγραμμένα στο μητρώο ανέργων της ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ) με ποσοστό Αναπτηρίας τουλάχιστον 50%.

Επίσης προβλέπεται η πλήρωση σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) του συνόλου των ανωτέρω αναφερόμενων προκηρυσσόμενων θέσεων από όσους έχουν τέκνο, αδελφό, σύζυγο ή γονέα Άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER με ποσοστό Αναπτηρίας τουλάχιστον 50%.

**Ποιες είναι οι προϋποθέσεις δι-
ορισμού Ατόμων με Αναπηρία σε
δημόσιες υπηρεσίες, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α.
και Ν.Π.Ι.Δ. που προσλαμβάνουν
προσωπικό μέσω Α.Σ.Ε.Π.;**

Προϋπόθεση είναι η φυσική καταλ-
ληλότητα των υποψήφιων υπαλ-
λήλων να ασκήσουν τα καθήκοντα
της αντίστοιχης θέσης διορισμού, η
οποία πιστοποιείται από τις αρμόδι-
ες υγειονομικές επιτροπές.

Επίσης δεν διορίζονται υπάλληλοι
όσοι τελούν υπό στερητική δικαστι-
κή συμπαράσταση (πλήρη ή μερική)
ή υπό επικουρική δικαστική συμπα-
ράσταση (πλήρη ή μερική).

**Υπάρχει πρόβλεψη εργασιακών
ρυθμίσεων για τα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/
ASPERGER και τα μέλη της οικογένει-
ας τους;**

Υπάρχουν νομοθετικές διατάξεις,
που ρυθμίζουν θέματα ειδικών
αδειών/μειωμένου ωραρίου για
τους εργαζόμενους με ΔΑΦ/ΥΛΑ/
ASPERGER και τους γονείς τους (φυ-
σικούς, θετούς, ανάδοχους, καθώς
και τις τεκμαιρόμενες μητέρες με τη
διαδικασία της παρένθετης μητρότη-
τας) και τους φροντιστές τους, τόσο
στον ιδιωτικό τομέα όσο και στον
δημόσιο τομέα καθώς και ρυθμί-
σεις για τις κατ' εξαίρεση τοπο-
θετήσεις, αποσπάσεις, μεταθέσεις
των δημοσίων υπαλλήλων.

ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ

**Είμαι 18 ετών με ΔΑΦ/ΥΛΑ/
ASPERGER με ποσοστό Αναπηρίας
67%. Δικαιούμαι να πάρω απαλλαγή
από την στράτευση;**

Τα άτομα με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER
δύνανται να κρίνονται Ακατάλη-
λοι για στράτευση (Ι/5), για λόγους
υγείας και δικαιούνται από τις
αρμόδιες Υγειονομικές Επιτροπές
απαλλαγή από την στράτευση.

**«...στον Δημόσιο
Τομέα μέσω ΑΣΕΠ
δεν διορίζονται
υπάλληλοι όσοι
τελούν υπό στερη-
τική δικαστική συ-
μπαράσταση (πλή-
ρη ή μερική) ή
υπό επικουρική
δικαστική συμπα-
ράσταση (πλήρη ή
μερική).»**

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Είμαι γονέας ενήλικου ατόμου με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER. Τί είναι η δικαστική συμπαράσταση και ποιος την ζητάει;

Υπό Δικαστική Συμπαράσταση κηρύσσεται ένα άτομο με ΔΑΦ/ΥΛΑ/ASPERGER μετά την ενηλικώση του με Δικαστική Απόφαση έπειτα από αίτηση που κατατίθεται από: τον ίδιο τον πάσχοντα, τον/την σύζυγο του πάσχοντος, τους γονείς του πάσχοντος, τα τέκνα του πάσχοντος, τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών, το Δικαστήριο αυτεπαγγέλτως.

Οι έννομες συνέπειες της δικαστικής συμπαράστασης διαφοροποιούνται ανάλογα από το είδος της δικαστικής συμπαράστασης. Έτσι το Δικαστήριο δύναται:

- 1) Να τον κηρύσσει ανίκανο για όλες (πλήρης) ή για ορισμένες δικαιοπραξίες (μερική), γιατί κρίνει ότι αδυνατεί να ενεργεί για αυτές αυτοπροσώπως (στερητική δικαστική συμπαράσταση).
- 2) Να ορίζει ότι για την ισχύ όλων (πλήρης) ή ορισμένων δικαιοπραξιών (μερική) απαιτείται η συναίνεση του δικαστικού συμπαραστάτη (επικουρική δικαστική συμπαράσταση).
- 3) Να αποφασίζει τον συνδυασμό των δύο προηγούμενων ρυθμίσεων.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΑμεΑ

Ποια είναι τα κυριότερα νομοθετήματα για την προστασία των Δικαιωμάτων των ΑμεΑ;

Άρθρο 21 ΦΕΚ 211 Α' 24-12-2019:
Σύνταγμα της Ελλάδας,
Ν. 4074/2012 η Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.
Ν. 2101/ΦΕΚ 192 Α' 2-12-1992:
Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού.
Ν. 4488/ ΦΕΚ 137 Α' 13-09-2017:

ΜΕΡΟΣ Δ'. ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Θέσπιση ενός γενικού πλαισίου ρυθμίσεων κατ' εφαρμογή διατάξεων της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΓΟΝΕΩΝ
ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ
ΑΤΟΜΩΝ
ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ
Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ

⌂ Δημοκρατίας 115, Λάρισα
☎ 2410 613112
🌐 www.autismthessaly.gr
✉ info@autismthessaly.gr
ƒ [AutismLarisa](#)